

जागरा

साप्ताहिक

वर्ष ४२ अंक ३४ २०८० साल चैत २५ गते आइतवार (7 Apr. 2024 Sunday) मूल्य रु. ७/-

यस अंक भित्र - पृष्ठ २ मा : तीन बुँदे सहमति पश्चात् पूर्वाधारका ... पृष्ठ ३ मा : किन विदेसिन्छन् ... पृष्ठ ४ मा : आयुर्वेद औषधि उत्पादनमा ... पृष्ठ ५ मा : दिपा यादव मृत्यु प्रकरण ...

सामाजिक संजालको
प्रयोग गर्दा सावधानी
अपनाओ, सामाजिक
मर्यादाको ख्याल गरौ ।

अस्पताललाई मधेसकै उत्कृष्ट उपचार केन्द्र बनाइने : स्वास्थ्य मन्त्री यादव

राजविराज/उपप्रधान एवं स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री उपेन्द्र यादवले गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताललाई मधेशकै उत्कृष्ट उपचार केन्द्र बनाइने बताएका छन् ।

राजविराजसिंह अस्पतालको शुक्रबार अनुगमन गर्ने क्रममा उनले यस्तो बताएका हुन् । जनताले पनि विकास चाहेकोले यस अस्पताललाई विशेषज्ञ डाक्टरसहित सेवा दिनका लागि मधेसकै उत्कृष्ट उपचार केन्द्र बनाउन आफु प्रतिबद्ध रहेको उनले उल्लेख गरे ।

जनता समाजवादी पार्टी(जसपा) नेपालका अध्यक्ष समेत रहेका यादवले अस्पतालको गुणस्तरीय बढाउनका लागि चाहिने उपकरण सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गरे । अस्पताल भित्र राखिएका उपकरणहरुलाई चाडे प्रयोगमा ल्याउन निर्देशन दिई रामराजा स्वास्थ्य विज्ञान

गाउँपालिका
अध्यक्षसहित
तीनै जनाले पाए
सफाई

राजविराज/सोलार बत्ति जडान कार्यको भूक्तानी दिने क्रममा घुस लिएको भन्दै अद्वित्यारले सप्तरीको विष्णुपुर गाउँपालिका अध्यक्ष, लेखापाल र एमआइएस अपरेटरमार्फी दायर गरेको मुद्दामा विशेष अदालतले सफाई दिएको छ ।

सो मुद्दामा शुक्रबार विशेष अदालतले पालिका अध्यक्ष उमेश प्रसाद यादव, लेखापाल टेकनारायण यादव र एमआइएस अपरेटर बिरेन्द्र कुमार यादवलाई सफाई दिएको हो ।

गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा भएको सोलार बत्ति जडान कार्य सम्पन्न भएपछि अन्तिम भूक्तानी दिने क्रममा अध्यक्ष, लेखापाल र एमआइएस अपरेटरको मिलोमतो र योजनामा दुई लाख नगद र तीन लाखको चेक घुसवापत लिएको पाइएकाले प्रतिवेदनसहित अद्वित्यारले बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

आठ वर्षदेखी लगाइएको ताला बडा कार्यालयको पहलमा खोलियो

राजविराज/भाडा सम्बन्धी विवादका कारण विगत द वर्षदेखी भएको एक घरको तालाबन्दी शनिवार खुलेको छ ।

राजविराज नगरपालिका ४ मेनोरोडस्थित निलम सिंहको घरमा होटल संचालन गरि बसेका प्रकाश कुमार शाहीले घरधनीसित भाडा सम्बन्धी विवादपछि द वर्षअघि लगाएको ताला बडा कार्यालयको पहलमा खोलिएको हो ।

होटल संचालक शाहीले भाडाबृद्धि लगायत अन्य विविध विषय देखाउदै क्षतिपूर्ती दावीसहित घरपटी सिंहबिरुद्ध अदालतमा मुद्दा दायर गरेका थिए । उता घरपटी सिंहले शाहीद्वारा गरिएको तालाबन्दी विरुद्ध राजविराज

प्रतिष्ठानको काम पनि चाडे अगाडी बढाइने उनले भने । संचालनमा ल्याउन रामो

वातावरण हुनुपर्नेमा उल्लेख गर्दै अगाडी साउन महिना सम्ममा गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल भित्र बन्दै गरेको नयाँ भवनबाट सेवा दिने उद्देश्यले काम भइरहेको उनले जानकारी दिए ।

अस्पताल किडनी र मुटुरोग उपचारका लागि पनि भवन बनि रहेको भन्दै चाडे तै नी नयाँ भवनबाट गुणस्तरीय एवं जनताले चाहे अनुसारको उपचार सेवा दिईने विश्वास व्यक्त गरे ।

अस्पतालमा प्राविधिक, डाक्टर र उचकरणको अझै धेरै आवश्यकता रहेको भन्दै अस्पतालका लागि निर्माणिधि नयाँ भवनको कार्यहरु पनि अन्तिम चरणमा रहेकाले निर्माण सम्पन्न भएपछि ती सेव

समस्याहरु हल हुने उनको भनाई छ ।

“अहिले अस्पतालमा चिकित्सक र उपकरणसहित जनशक्ति र भौतिक संरचनाहरुमा पनि कमी देखिएकाले डाक्टर प्राविधिकहरुको अझै धेरै व्यवस्था गरेर रामो उपचार दिने स्वास्थ्य केन्द्रको रूपमा स्थापित गर्ने ढगले कामहरु अगाडी बढाउने मेरो प्रयस छ”

उनले भने ।

मन्त्री यादवले अस्पतालको

आकस्मिक कक्ष, ओपिडी कक्ष, फार्मेशीलगायत विभिन्न कक्षको अनुगमन गर्नुका साथै

भर्ना भएका विरामीको अवस्थावारे जानकारी समेत लिएका थिए ।

यसअघि २०७५ जेठमा यादव स्वास्थ्य मन्त्रीमा नियुक्त भएपछि गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पतालको सुधारका लागि अस्पतालमा बाहिरबाट रामो डाक्टर, उपकरणहरु सहयोग गर्नुका साथै सरसफाईमा समेत सुधार भएको थियो ।

पशु अस्पताल भवन निर्माण कार्य सुरु

राजविराज/सप्तरीको हनुमाननगर कंकालीनी नगरपालिका ५ योगिनियाँमा पशु अस्पताल भवनको निर्माण

कार्य सुरु भएको छ ।

करिब ९ करोड ९३ लाख लागतमा निर्माण हुने ३५ कोठे चार तल्ले भवन निर्माणका

लागि कञ्चन कन्स्ट्रक्शन सातदोबाटो ललितपुरले ठेका पाएको छ ।

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

डेलोबाट बचौं र बचाओं ।

- सलाई, लाईटरजस्ता प्रज्वलनशील वस्तु बालबालिकाले भेट्ने ठाउँमा नराखौं,
- जंगलमा सलाई तथा लाईटरको प्रयोग नगरौं र गर्नै पर्ने भए सावधानीपूर्वक प्रयोग गरी रामोसँग निभाओं,
- सानो असावधानीले जंगलमात्र होईन आसपासका बस्तीसमेत उजाड हुन सक्छन्,
- जन, धन र वनको संरक्षण गरौं,

सचेत बनौं, डेलोबाट आफू पनि बचौं र अरुलाई पनि बचाओं ।

नेपाल सहकार
विज्ञापन बोर्ड

किन विदेसिन्धुन् नेपाली ?

शैलेश सिंह

'पापा हजर किन विदेश नगएको ? ठुलो भएपछि म त यहाँ बस्दिनै है' कक्षा २ मा पढ्ने मेरो छोराले एक्कासि यस्तो भन्दा म अबाक् भएँ। उमेरले ऊ आठ वर्ष पुर्वै छ। विदेश किन नगएको भन्ने बालसुलभ प्रश्न भन्दा पनि भविष्यमा विदेश जानैपर्छ भन्ने उसको बालमस्तिष्कमा उच्चेको सोचले मलाई नरामोसँग भस्कायो।

जुन विचार मेरो सानो छोरामा आएको छ; यसले नेपालमै केही गरेर देखाउनुपर्छ, सन्तानको भविष्य नेपालमै खोज्नुपर्छ भनेर यौवन खर्चिरहेका मजस्ता हजारौं बालुलाई ठुलै भट्टका दिन्छ। छोराको कुराले म निरुत्तर भएँ नै, आफ्नो स्कुले जीवन सम्भन्न समेत पुर्णे। कक्षा ८-१० मा पढ्ना कसैले के बन्ने भनेर सोध्दा हामी विद्यार्थीको उत्तर हुन्थ्यो— डाक्टर, पाइलट, इन्जिनियर आदि।

तर कसैलाई थाहा थिएन— डाक्टर, पाइलट र इन्जिनियर कस्ता पेसा हुन्, पढ्न तरहाँ जानुपर्छ र पढेपछिको भविष्य के हुने हो ?

पढेर आफ्नो सन्तान ठुलो मान्छे भएको हेर्न हरेक अभिभावकले चाहन्थे उतिवेला, तर विदेश जाने कुरा गर्ने अभिभावक वा बालबालिका त्याति पाइँदैनयो। आज विद्यार्थी तथा अभिभावकको चाहना, आवश्यकता, प्राथमिकता बदलिएको छ। समाजको पहिलो प्राथमिकता विदेश भएको छ। सायद मेरो छोरो पनि अहिलेको समाज बुझ्ने भइसकेछ कि ! म निकै घोलिएँ।

'मेरो देश प्राणभन्दा प्यारो छ' भन्दै राष्ट्र, राष्ट्रियता, भाषा र स्वाभिमानको चर्को वकालत गर्दै आफ्नो जीवनको ऊर्जावान् समय खर्चेकाहरू पनि डीभी भन्ने पहिलो पडिक्तमा उभएको मैले देखेको छु।

नागरिकता र जन्मभूमि अनि देशप्रतिको दायित्वसँग सम्बन्धित्वच्छेद गर्न पाएकामा खुसी बाँडून आयोजना गरिएका फेरयवेल पार्टीमा सहभागी हुँदै बधाई साटेकाहरूलाई पनि देखेको छु।

देश छाड्दै गर्दा एयरपोर्टमा खादा र माला लगाएको तस्विर राखेर सामाजिक सञ्जालमा खुसियाली मनाउनु त फेरनजस्तै भएको छ। अचेल स्वाभाविक आकस्मिकता जस्ता लाग्ने यी अवस्था पछाडिका कारण के होलान् ? म फेरि घोलिएँ।

तिमीहरुका लागि राज्य छ, विधिको शासन छ, भनी जनतालाई आश्वस्त पार्न राज्यका उच्च पदस्थ वा नेताहरूले सकिरहेका छैनन्। यहाँ पहुँच वा चिनजान भए जे पनि हुन्छ, अन्यथा केही गर्न सकिन्दैन भन्ने सामूहिक

मानसिकता संस्थागत भइसकेको छ। राज्य छ भन्ने विश्वास जनतामा नहुन नै पलायनको मुख्य कारणमध्ये एक रहेको छ।

विभिन्न सङ्गीन मुद्दामा सजाय पाएकाले आममाफी पाउनु, विश्वविद्यालयदेखि अदालतसम्म राजनीतिक नियुक्ति हुनु, पैसा र पहुँचको भरमा अपराधबाट उन्मुक्ति पाउनु, रामोभन्दा पनि हाम्रोले उच्च प्राथमिकता पाउनुजस्ता कुराले देशमा भएको कानुनी राज्यको धज्जी उडाइरहेको छ।

नेपालमा केही अवसर छैन, अब विदेश गइन्छ, देश टाट पल्टिसङ्क्यो भनेको सुन्नु अहिले सामान्यजस्तै भएको छ। नेपालमा गर्न सके अवसरै अवसर छैन भनेर सरकारले युवालाई विश्वास दिलाउन सकेको छैन।

नेपालमा रहेका पाँच हजारभन्दा बढी वैदेशिक परामर्श संस्थाहरूले वैदेशिक अध्ययनमा विदेश पठाउनका लागि भनेर वार्षिक अर्बौं खर्च गरिरहेका छैन तर नेपालमा अवसरै अवसर छैन भनी जानकारी दिने सरकारी सूचना केन्द्र खै ? के हरेक वडा कार्यालयदेखि पालिका स्तरसम्म यस्ता सूचना केन्द्र राख्न राज्यको दायित्वमा पर्दैन र ? यहाँ बुझ्नुपर्ने कुरा के छ भने गलत सूचना र देखासिखीका कारण पनि धेरै जनशक्ति विदेसिन बाध्य छ।

अहिलेको समाजमा खासगरी नेपालजस्तो विकासोन्मुख देशमा दिन प्रतिदिन एउटा भाष्यले गहिरो स्थान लिइरहेको छ, त्यो भाष्य हो— पैसा कमाउनु नै सफल हुनु हो।

सफलता के हो भन्ने कुरा व्यक्ति, परिस्थिति र समाजअनुरूप फरक-फरक हिसाबले बहसको विषय बन्ने सक्छ तर हामीजस्तो रीतिरिवाज, संस्कार र परम्परा भएको देशमा पैसा मात्र सबैथोक होइन, नैतिकता, धर्म तथा राष्ट्रियता आदिको महत्त्वपूर्ण स्थान हुन्छ। सफल हुनका लागि आर्थिक प्रगतिका साथै यी सबै कुरा अपराधार्थ हुनुपर्छ। व्यक्ति र राष्ट्र दुवै सँगसँगै सफल हुन हरेक नागरिकले राज्यको नीति तथा सिद्धान्तालाई अङ्गीकार गर्नुपर्छ भनेर नेतृत्व वर्गले बुकाउन नसक्नु आजको दुखान्त हो।

सरकारको अनावश्यक नियन्त्रण पनि आजको वैदेशिक पलायनको अर्को कारण हो। नियम, कानुन र विधिको शासनको प्रत्याभूति दिलाउनु सबै देशका सरकारको काम हो तर पुँजी निर्माणमा निजी क्षेत्रको भूमिका ठुलो हुन्छ।

पुँजी निर्माण गर्ने क्षेत्रलाई नियमन तथा सहयोग गर्ने काम सरकारले गर्ने हो; नेपालको हकमा करिब ८१ प्रतिशत अर्थतन्त्र निजी क्षेत्रले धानेको भए पनि सरकारबाट निजी क्षेत्रलाई आफ्नो अभिन्न अङ्गीका रूपमा नहेरी सौतेनी व्यवहार गर्दै

व्यवसाय दर्ता, नवीकरण तथा विभिन्न करको बहानामा अनावश्यक दुःख दिने काम भइरहेको पाइन्छ। जसका कारण विद्यार्थी, श्रमिक, लगानीकर्ता तथा बौद्धिक व्यक्तित्व पलायन भइरहेका छैन। व्यवसाय दर्ता गर्ने महिनौं लाग्ने; विभिन्न विभाग तथा निकायमा सोसफोर्स किसिमका राजनीतिक, आर्थिक तथा अनावश्यक कानुनी भूमेलाजस्ता समस्यासँग जुट्नुपर्ने वाध्यात्मक अवस्था हामीकहाँ छ। यो अवस्थालाई हामीले समयमै निराकरण गरेर युवालाई स्वदेशमै बस्ने वातावरणको सुनिश्चितता गर्न सकेनै भने युवा तथा बौद्धिक व्यक्तिविहीन देश हुनेछ।

१० खर्बभन्दा बढी रेमिटान्स भिर्त्याउने देशका लागि वैदेशिक यात्रा सामान्य तथा अपराधार्थजस्तो लाग्न सक्छ। यहाँ राज्यको हरेक निकायले सोच्नुपर्ने बेला भइसकेको छ, कि हाम्रो यो रेमिटान्स दीर्घकालीन हो कि

अल्पकालीन ? यसका लागि हामीले पहिला यो बुझ जरुरी छ, हाम्रो देशबाट उच्च तथा मध्यम वर्ग र निम्न वर्ग गरी दुई किसिमका व्यक्ति विदेसिइरहेको अवस्था छ।

निम्न वर्गका व्यक्ति भारत, खाडी, कोरिया तथा अन्य देश गइरहेका हुन्छन्। जसको वैदेशिक यात्राको उद्देश्य भनेकै श्रम गरी कमाएको पैसा नेपाल पठाएर जीविकोपार्जन गर्ने हो, रेमिटान्स भिर्त्याउन अहं भूमिका यिनैको हुन्छ। साउदी अरेबिया, मलेसिया, कतार र भारतबाटै देशमा बढी मात्रामा रेमिटान्स भित्रिहेको छ। यी चार देशबाट मात्र कुल रेमिटान्सको ५० प्रतिशतभन्दा बढी रेमिटान्स आउने गरेको छ। यस्ता देशबाट सीप सिकेर फर्केको व्यक्तिले इलम गर्न खोज्दा राज्यले पर्याप्त सहयोग गरेको पाइँदैन।

उच्च तथा मध्यम वर्गका व्यक्तिहरू सम्पन्न तथा शक्तिशाली देश (जस्तै : अमेरिका, क्यानडा, अस्ट्रेलिया, युरोपियन देश आदि)तर्फ रेमिटान्स आउने गरेको छ। यस्ता देशमा रोक्न नसके देश ठुलो सहितमा पर्ने देखिन्छ।

देशले बौद्धिक पलायन रोकेन वा फिर्ता बोलाउन उपयुक्त नीति अङ्गीकार गरेन र नेपालमै गरिखाने किसिमको वातावरण बनाएन भने नेपालबाट युवा, बौद्धिक पलायन मात्र नभएर एक

जाने व्यक्तिको उद्देश्य प्रायः समान रहन्छ— केही वर्षको अध्ययन तथा कामपछि त्यै व्यवस्थित तरिकाले सेटल हुने। यस्ता देशमा गएका व्यक्तिहरू विरलै मात्र देश फर्केको देखन र सुन्न व्यक्तिको सुख, समृद्धि तथा सफलताको कहानी बताउँदैन। त्यो फोटोमा केवल मुस्कान भल्किएको हुन्छ, नेपालमा बस्नेले त्यही अनुहार देखेको हुन्छ। यस्ता तस्विर पछाडिको पीडा नदेखेर पनि थुपै व्यक्ति विदेसिइरहेको पाइन्छ। रिल जीवन र रियल जीवनबिचको यथार्थ जानकारी गराउने प्रभावकारी सरकारी संयन्त्र पनि हामीकहाँ अपरिहार्य देखिन्छ।

वास्तवमा विदेश गएर यस्ता तस्विर पोस्ट गरिरहेकाहरू पनि उपयुक्त वातावरण पाए स्वदेश फर्किन खुट्टा उचानेर बसेका छन्।

मेरो छोराजस्तै आजका बालबालिकाको मस्तिष्कमा देशमै केही गर्दछ भन्ने सोच र सपना ल्याउनुपर्छ। (धनगढी, कैलाली ।) रातोपाटीबाट सुहाउने नीति अङ्गीकार गरी समयमै पहिचान गर्ने सुहाउद्दो नीति अङ्गीकार गरी मानवीय र आर्थिक पलायन रोक्न नसके देश ठुलो सहितमा पर्ने देखिन्छ। देशले बौद्धिक पलायन रोकेन वा फिर्ता बोलाउन उपयुक्त नीति अङ्गीकार गरेन र नेपालमै गरिखाने किसिमको वातावरण बनाएन भने नेपालबाट युवा, बौद्धिक पलायन मात्र नभएर एक

साइबर क्राइम

पृष्ठभूमी

बत्तमान समय सामाजिक सञ्जालको युग हो। फेसबुक, मेसेन्जर, हवाट्सएप, भाइबर, ट्वीटर, इमोजस्ता सामाजिक सञ्जालको प्रयोग व्यक्तिले गरिरहेका छन्। सामाजिक सञ्जालले प्रयोगकर्तालाई सहज बनाएको छ। मानिस जनसुकै देश र स्थानमा रहेपनि प्रत्यक्ष भैं कुराकानी गर्न पाएको छन्। तर, सामाजिक सञ्जालले जिति सहजता उत्पन्न भएको छ, त्यति नै यसको दुरुपयोग गरेर अपराध कर्म पनि हुन थालेको छ। जसलाई साइबर अपराध भिन्नन्छ।

आयुर्वेद औषधि उत्पादनमा राज्यले बेवास्ता गरेको छ

सुमन पाण्डे

औषधि भन्ने वित्तके सबैले एलोपेथिक औषधिलाई मात्र बुझ्न छ। हामो घर, भान्सादेखि सबैतर आयुर्वेद औषधि प्रयोगमा आउँछ। तर पनि जडिबुटी औषधिको विषयमा चर्चा थोरै हुन्छ। आयुर्वेद औषधि उत्पादक संघ अन्तर्गत ४२ वटा उद्योग छन्। औषधि व्यवस्था विभागमा धेरै १०० भन्दा बढी दर्ता छन्। औषधि व्यवस्था विभागभन्दा अगाडि नै नेपालमा आयुर्वेद औषधिका कम्पनी थिए। आयुर्वेद औषधिहरु प्रयोग गरिन्थ्यो।

गर्विलो इतिहास बोकेको आयुर्वेद क्षेत्रलाई सरकार र सम्बन्धित निकायले कमजोरीको रूपमा हेरेको देखिछ। आयुर्वेदमा विरामी हुँदा मात्र होइन, विरामी हुनै नदिन प्रयोग गरिने औषधिहरु पनि छ। आयुर्वेदको क्षेत्रमा पनि औषधि उत्पादनको अवस्था उस्तैउस्तै छ। धेरै समस्या छन्। ती समस्या समाधानका लागि हामी आफै पनि जुटिरहेका छौं। विभागले गर्ने नियमनले पनि हामीलाई फाइदा भएको छ। भारतबाट आउने कतिपय औषधिहरु आयात बन्द हुँदा आयुर्वेदमा नेपाली उद्योगहरु अगाडि बढन सक्षम भएका छन्।

नेपाली आयुर्वेद औषधिमा जीएमपी लागू भएमा आयुर्वेद औषधि उद्योगले पनि फड्को मार्ने विश्वास लिएको छु। सहुलियतको विषयमा कसैले ध्यान दिएको छैन। सरकारकै उद्योग बन्द जस्तो छ। यसतर्फ ध्यान दिएको छैन। भोलिका दिनमा नेपाली उद्योग नहुँदा, नेपालमा औषधि उद्योग बन्द भएको अवस्थामा सरकारले औषधिहरु आयात मात्र गर्दै? के गर्दै भन्नेमा सरकारको कुनै चासो छैन। सिंहदरबार वैद्युखाना सबैभन्दा पुरानो आयुर्वेद औषधि उद्योग आज सञ्चालनमा छैन। राजनीति तथा अव्यवस्थित व्यवस्थापनको कारण अहिले ३ सय वर्ष पुरानो उद्योग विग्रेको अवस्था छ। औषधि उत्पादन गरेर निर्यातसम्म गर्न सक्ने ठाउँमा राज्यले अपहेलित गरेको छ।

आयुर्वेद जडिबुटी भनेको उत्पादन गरेर निर्यात गर्न सकिने क्षेत्र हो। तर यसमा राज्य अग्रसर भएको छैन।

वडा सदस्यको निधनमा विदा

राजविराज / सप्तरीको तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका वडा नं. ५ का वडा सदस्य तथा गाउँपालिकाको न्यायिक समितिका सदस्य राजेन्द्र प्रसाद राय अमातको निधन भएको छ।

लामो समयदेखि विरामी रहेका ७० वर्षीय रायको विराटनगरस्थित विराट टिचिंग अस्पतालमा उपचारको क्रममा मंगलबार राती निधन भएको हो।

वडा सदस्य रायको निधनप्रति गहिरो दुःख प्रकट गाउँपालिकाका अध्यक्ष अरुण कुमार मण्डलले दिवंगत आत्माको चीर शान्तिको

आयुर्वेद

औषधि र जडिबुटी

निर्यात

गरेर विदेशी

मुद्रा भित्रयाउन

सकिन्छ

सुमन पाण्डे

अध्यक्ष,

नेपाल आयुर्वेद औषधि उत्पादक संघ

भिन्नता छ।

सरकारले मापदण्ड बनाएको अवस्थामा हामी आयुर्वेद औषधि उद्योगहरु त्यो मापदण्डमा रहेर सञ्चालन हुन तयार छौं। हाम्रा उद्योगहरु पनि जीएमपीको मापदण्डमा गएर उत्पादन गर्न सक्ने उद्योगहरु छौं। सरकारले आयुर्वेद औषधि उत्पादनका लागि गुणस्तरीय जडिबुटीको व्यवस्थापन गर्न सक्यो भने हामीले गुणस्तरीय औषधि गुणस्तर राम्रो गर्न सक्छौं। सरकारले जडिबुटीको संरक्षण र संकलन गरिएदैमा हामीले राम्रोसँग उत्पादन गर्न सक्छौं। हाम्रोमा आयुर्वेदमा जनशक्तिको पनि समस्या छ। (लेखक नेपाल आयुर्वेद औषधि उत्पादक संघका अध्यक्ष हुन्।) स्वास्थ्य खबरबाट

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ वजेसम्म खाना पकाई चुल्होमा रहेको आगो राम्ररी निभाउँ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरै सावधानी अपनाउने गरैं र चुल्हो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालै।
- दिउँसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ वजेपछि चुल्हो बाल्पुर्ने कुनै काम नगरैं।
- घर नजिक थ्रेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरैं।
- सलाई, लाइटर, मट्टितेल लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने बानी बसालै।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४से घण्टा राख्ने बानी बसालै।
- गुहालीमा घर बाल्दा सावधानी अपनाउने गरैं।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ वोरा बालुवा राख्ने गरैं जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ।
- घर तथा गुडालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दुवैतर्फ लिपपोत गर्ने गरैं।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति बारेमा परिवारका सदस्यहरुलाई जानकारी गराई सजग र सतर्कता अपनाउने बानी बसालै।
- गाउँमा बारुणयन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नैं र बारुणयन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरैं।
- गाउँका पोखरीहरुमा पानी सञ्चित राख्ने बानी बसालै।
- गाउँमा कसैले आगो जथाभावी राखेको छ, भने गाउँ घरमा त्यसरी आगो खुल्ला राख्नु हुँदैन भनेर सचेत गराउने गरैं।
- कहीं कतै आगलागी भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोलको नम्बर ९८५२८०२७० वा १०० नम्बरमा जानकारी गराउँ।
- कसैको ज्यान वा सम्पत्तिमाथि आगजनी गर्ने अपराध भएकोले यस्तो कार्यमा सहभागी नहोअै।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरैं र जनधनको क्षति हुनबाट बच्नैं र बचाउँ।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरु जस्तै बाल्टिन, जग, बेल्चा, गैती, डोरी, स्ट्रेचर, प्राथमिक उपचारको सामग्रीहरु, आगलागी उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राख्नैं।

अनुरोधकर्ता

शम्भुनाथ नगरपालिका, सप्तरी

बालविवाह विरुद्ध अपील “बालविवाह जिन्दगी तबाह”

बालविवाह के हो ?

महिला र पुरुषका बीचमा पतिपत्नीको सम्बन्ध कायम गराउने धार्मिक, सामाजिक कार्यलाई विवाह भनिन्छ। विवाह गर्न उपयुक्त भनि तोकिएको उमेर भन्दा कम उमेरमा गरिने विवाहलाई बालविवाह भनिन्छ। नेपालमा कानुनतः विवाह गर्ने उमेर २० वर्ष तोकिएको छ। त्यसैले २० वर्ष भन्दा कम उमेरमा गरिने विवाहलाई बालविवाह भनिन्छ। शारीरिक र मानसिक रूपमा परिपक्व नभई विवाह गर्नु र सन्तान जन्माउँदा विविध समस्या आउन सक्ने भएकोले विवाहका लागिउमेरको हदबन्दी तोकिएको हो।

बालविवाहले निम्त्याउने समस्या यस्ता छन :

- शारीरिक तथा मानसिक रोगको शिकार हुने।
- बालविवाहपछि स्वास्थ्यमा गम्भीर असर पर्ने जस्तै आङ्ग खस्ने, फिस्टुला हुने, आमा तथा शिशुको मृत्यु हुने।
- बालविवाहपछि बालबालिकाले शिक्षाबाट बच्नेत हुने।
- घरेलु हिंसाको शिकार हुने र हिंसा सहन बाध्य हुने, कामको बोझ बोक्नु पर्ने।
- कमै उमेरमा सन्तान जन्माउँदा आमा तथा शिशुको मृत्यु हुने जोखिम उच्च हुने। अपाङ्गता भएका सन्तान जन्मन सक्ने।
- विवाहपछि बालबालिकाको पढाइ विग्रिने, विरामी हुने, छिटो विवाह गर्दा छिटो बच्चा जन्मने, बालबालिकाको मानसिक शक्तिको विकास हुनबाट बच्नेत हुने।
- आफ्नो शरीर र जीवनको बारेमा निर्णय गर्न सक्ने क्षमता नहुने।
- व्यवहारिक कुरा बुझन पाउँदै जीवन बर्बाद हुन सक्ने, यौनांगलाई हानी हुन सक्ने र परिवार चलाउन गाह्रो हुने। तसर्थ बालविवाह नगरै नगराउँ।

बालविवाह सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था :

मुलुकी अपराध (संहिता) ऐन २०७४ को दफा १७३ मा बालविवाह गर्न नहुने भनी स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ। यसैगरि सोहि दफाको उपदफा (१) ले विवाह गर्ने व्यक्तिको उमेर निर्धारण गरेको छ। जस अनुसार २० वर्ष नपुरी कसैले बालविवाह गर्न वा गराउन हुँदैन भन्ने व्यवस्था गरेको छ। उपदफा (२) विवाहपछि भएको विवाह स्वतःबदर योग्य हुने छ। यसैगरि उपदफा (३) मा कसर गर्ने व्यक्तिलाई ३ वर्षसम्म कैद र ३० हजारसम्म जरिवाना हुने भनिएको छ। बालविवाह भएको ३ महिना भित्र उजुरी गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था कानूनले गरेको छ। तसर्थ, बालविवाहले बालबालिका मात्रै नभई परिवार, समाज र राष्ट्रलाई समेत गम्भीर असर गर्ने हुँदा बालविवाह नगरै नगराउँ। बालविवाह रोक्न आजैदेखि पहल गरैं।

अनुरोधकर्ता

खडक नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कल्याणपुर, सप्तरी

दिपा यादव मृत्यु प्रकरणमा थप एक पकाउ

राजविराज / सप्तरीको छिन्नमस्ता गाउपालिका ७ की १५ वर्षीया दिपा यादवको भारतमा रहस्यमय मृत्यु भएको प्रकरणमा प्रहरीले थप एक जनालाई पकाउ गरेको छ।

पकाउ पर्ने मा विष्णुपुर गाउपालिका ४ निवासी ३० वर्षीय कृष्ण कुमार यादव रहेको प्रहरीले जनाएको छ। उनलाई अनुसन्धानका लागी पकाउ गरि एको प्रहरीले जनाएको छ।

भारतबाट घर फर्केको बेला अधिल्लो दिन उनलाई गाउँबाटै पकाउ गरीएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रवक्ता डिएसपी दुण्डराज नेउपानेले जानकारी दिए।

दिपाको गत मंसिर ३० गते भारतको राजधानी नयाँ दिल्लीमा रहस्यमय मृत्यु भएको थियो। उनको मृत शरीर दिल्लीस्थित लाजपतनगरमा एउटा कोठामा

दिल्ली प्रहरीले वरामद गरेको थियो। उक्त कोठा भाडामा लिई वस्तै आएका सप्तरीको डाक्नेश्वरी नगरपालिका ६ का रोशन मण्डललाई सोही दिन दिल्ली प्रहरीले पकाउ गरी अनुसन्धान गरिरहेको छ।

पछिल्लो पटक ने पाल प्रहरीले पकाउ गरेका कृष्ण उनके साथी हुन। दीपा वेपत्ता भएकै दिनदेखि लगातार रोशन र कृष्ण फोन सम्पर्कमा रहेको कृष्णले बोकेको मोबाइल कल डिटेलवाट देखिएको बताइएको छ।

रोशनका आफन्तले दीपा र रोशनबीच प्रेम सम्बन्ध रहेको र सोही क्रममा दीपा स्वेच्छाले दिल्ली भागी प्रेम विवाह गरेको दावी गर्दै आएका छन्।

दिल्ली वसाई कै क्रममा गत मंसिर ३० गते दुवै बीच समान्य विवाद हुदा आवेशमा

आई दीपाले भुजिङ्डैर आत्महत्या गरेको समेत रोशनका अभिभावकहरूले बताउँदै आएका छन्। तर, दिपाका अभिभावकले त्यो आत्महत्या नभई हत्या नै भएको दावी गर्दै आएको छ।

राजविराज ७ स्थित रोज पञ्चिक स्कूलबाट गत वर्ष माध्यमिक शिक्षा परिक्षा (एसझई) दिएकी १५ वर्षीय दीपाको गत जेठ २० गते रोशन र कृष्णसहित मोटरसाईकलमा चढी आएका ४ जना युवाले अपहरण गरी लगेको मामा चन्द्र शेखरले बताउँदै आएका छन्।

सो बारे चार जना विरुद्ध मामा चन्द्र शेखरले जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा प्रथम पटक अपहरण, शरिर बन्धक, जबरजस्ती करणी र मानव वेच विखन कसुरमा जाहेरी दिएका थिए। तर भान्जीको मृत्यु भए पश्चात

उनले ती चारै जना विरुद्ध कर्तव्य ज्यान मुदा चलाउन समेत उजुरी दिएका छन्।

प्रहरीले सो उजुरी दर्ता गर्न आलटाल गरे पछि दीपाका अभिभावहरूले न्याय खोजै उच्च अदालत जनकपुर-राजविराज इजलाश पुगेका थिए।

सो रिट उपर सुनवाई गर्दै न्यायधिश मुनेन्द्र प्रसाद अवस्थी र विमल सुवेदीको संयुक्त इजलाशले २०८० असोज १२ गते परमादेश जारी गरेको थियो। परमादेश पछि प्रहरीले सक्रियता देखाउँदै आरोपीलाई पकाउ गर्न थाले को हो। नावालिकालाई अपहरण गरी हत्या गरिएको भन्दै दीपाका आफन्तले रोशन र कृष्ण संगै डाक्नेश्वरी नगरपालिका ६ का सूर्य नारायण मण्डल र सकुन्तला देवी मण्डल विरुद्ध पनि प्रहरीमा किटानी जाहेरी दिएका छन्।

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुल्होमा रहेको आगो राम्ररी निभाओ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरै सावधानी अपनाउने गरै र चुल्हो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालै।
- दिउँसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ बजेपछि चुल्हो बाल्नुपर्ने कैनै काम नगरै।
- घर नजिक थेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरै।
- सलाई, लाइटर, मट्टितेल लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने बानी बसालै।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४सै घण्टा राख्ने बानी बसालै।
- गुहालीमा घुर बाल्दा सावधानी अपनाउने गरै।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ बोरा बालुवा राख्ने गरै जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ।
- घर तथा गुहालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दबैतर्फ लिपपोत गर्ने गरै।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति बारेमा परिवारका सदस्यहरूलाई जानकारी गराई सजग र सतर्कता अपनाउने बानी बसालै।
- गाउँमा वारुण्यन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नै र वारुण्यन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरै।
- गाउँका पोखरीहरूमा पानी सञ्चित राख्ने बानी बसालै।
- गाउँमा कसैले आगो जथाभावी राखेको छ भने गाउँ घरमा त्यसरी आगो खुल्ला राख्नु हुँदैन भनेर सचेत गराउने गरै।
- कहीं कैतै आगलागी भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्टोलको नम्बर ९८५२८९०७० वा १०० नम्बरमा जानकारी गराओ।
- कसैको ज्यान वा सम्पत्तिमाथि आगजनी गर्ने अपराध भएकोले यस्तो कार्यमा सहभागी नहोओ।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरै र जनधनको क्षति हुनवाट बचौं र बचाओ।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरू जस्तै बाल्टीन, जग, बेल्चा, गैंती, डोरी, स्ट्रेचर, प्राथमिक उपचारको सामग्रीहरू, आगलागी उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राख्नै।

अनुरोधकर्ता

राजगढ गाउँपालिका, सप्तरी

विभिन्न विपद्को समयमा सतर्क रहौं

चट्याडको समयमा

- विजुली चम्केको बेला सतर्क रहने।
- विद्युतीय तरंग टिप्पन सक्ने फलाम, चिसो बस्तु नछुने।
- विजुली चम्केको केही समयसम्म पानी परेको क्षेत्रमा ननिस्क्ने।
- सकेसम्म घरभित्रै भयालढोका बन्द गरेर सुख्खा ठाउँमा बस्ने।
- खुला ठाउँमा भए कुनै घर अथवा भवनमा छिन्ने।
- सक्भर अल्लो स्थानमा बस्ने।
- धातुको ह्याण्डल, चेन भएका व्याग वा अन्य सामान प्रयोग नगर्ने।

भुकम्पको समयमा

- भुकम्प आएको बेला सतर्क रहने।
- घरबाहिरको सुरक्षित स्थानमा पुग्न नभ्याइने हुनसक्छ। तुरुन्तै खाट, टेबुल, ढोकामुनी तथा घरभित्रकै अन्य सुरक्षित स्थानमा बस्ने।
- अला र कमजोर घर विजुलीका खम्बा, ट्रान्सफर्मर, रुख तथा अन्य संरचनाहरू ढल्न सक्ने हुँदा त्यसबाट बच्ने।
- भईचालो थामिए पनि फेरि दोहरीन सक्ने हुँदा परिवारका सदस्य, मुल्यवान बस्तु संकटकालिन भोला आदी लिएर सुरक्षित स्थानमा निस्क्ने र उद्धार कार्यमा जुट्ने।
- उपचारको व्यवस्था तत्कालिन राहत तथा उद्धार कार्यमा थप सहयोगका लागि भुईचालोबाट क्षतिको सम्बन्धीत निकायमा तुरुन्त खबर गर्ने।

आगलागीको समयमा

- आगलागीको बेला सतर्क रहने।
- आगलागी नियन्त्रणको लागि घर बनाउँदा, विद्युतीय वायरिङ गर्दा, भान्सा बनाउँदा, ग्यास, सलाई लाइटर चलाउँदा, चुरोट तान्दा, धुपबत्ति बाल्दा ध्यान पुऱ्याउने।
- आगलागी नियन्त्रणको लागि चाहिने अग्निसमय Fire Extinguisher लगायतका आवश्यक संसाधनहरू तयारी अवस्थामा राख्ने।
- भवन वा अन्य भौतिक संरचना निर्माणमा उपयुक्त स्थलगत योजना तयार गरी गुणस्तरीय निर्माण सामग्रिको प्रयोग गर्ने।
- आगलागीका सम्भावित क्षेत्रमा क्षति न्यूनिकरण गर्नको लागि जोखिम क्षेत्रको नक्साडकन गरी सामाजिक जनचैतना अभिवृद्धि गर्ने।

आकस्मिक सम्पर्क नम्बर : जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र सप्तरी -०३१५३३७६२

जनहीतका लागि जारि सन्देश : नवीन साप्ताहिक

अन्तराष्ट्रिय समाचार

भोकमरी र बाढीका कारण दक्षिणी अफिकाले मानवीय सङ्कटको सामना गर्दै

दक्षिण अफिका/दक्षिणी अफिकामा ठूलो खडेरी र बाढीका कारण लाखौं मानिसले भोकमरी, कुपोषण र पानीको अभावको सामना गरिरहेको सिएनएनले बताएको छ।

सहायता समूह अक्सफामले जारी गरेको गम्भीर चेतावनीमा दुई कोरोड ४० लाख मानिस प्रभावित भएको र अवस्था 'अक्तप्तीय मानवीय सङ्कट' मा परिणत हुनसक्ने विज्ञहरूलाई डर भएको उल्लेख छ।

प्रशान्त उपर सुनवाई गर्दै न्यायधिश मुनेन्द्र प्रसाद अवस्थी र विमल सुवेदीको संयुक्त इजलाशले २०८० असोज १२ गते परमादेश जारी गरेको थियो। परमादेश पछि प्रहरीले सक्रियता देखाउँदै आरोपीलाई पकाउ गर्न थाले को हो। नावालिकालाई अपहरण गरी हत्या गरिएको भन्दै दीपाका आफन्तले रोशन र कृष्ण संगै डाक्नेश्वरी नगरपालिका ६ का सूर्य नारायण मण्डल र सकुन्तला देवी मण्डल विरुद्ध पनि प्रहरीमा किटानी जाहेरी दिएका छन्।

मुख्यरूपमा जीवाशम इन्धन उत्सर्जनबाट सञ्चालित अल निनोका कारण प्रचलित खडेरी अभ तीव्र भएको छ। अल निनोले दक्षिणी अफिकामा उच्च तापक्रम र कम वर्षा त्याउँछ। यसले सुख्खाको स्थिति बढाउँछ। वर्षा हु

सोनार समाजमा पुनः साह

राजविराज / नेपाल
सोनार समाज राजविराज नगर समितिको अध्यक्षमा पुनः बालकिशोर साह चुनिएका छन्।

समाजको तेश्रो वार्षिक साधारण सभाले शनिवार साहको नेतृत्वमा निर्विरोध नयाँ कार्यसमिति चयन गरेको हो। साह यसअघि पनि समाजको नगर समिति अध्यक्ष थिए।

समितिको उपाध्यक्षमा राजेन्द्र प्रसाद साह, सचिवमा विनोद साह र कोषाध्यक्षमा महेश्वरप्रसाद साह चयन भएका छन्।

यस्तै सदस्यहरूमा शिवशंकर प्रसाद साह, श्याम साह, बसन्त साह, धर्मेन्द्र साह र बेताव साह चयन भएका छन्।

नवगठित समितिको सल्लाहकारमा प्रभात कमार ललन, शिवनारायण साह,

सरकारी छाप दस्तखत किर्ते मुद्रामा दुई पकाउ

राजविराज / सरकारी छाप दस्तखत किर्ते मुद्रामा पकाउ साहलाई निलम्बनको तयारी गरिएको मेयर जयप्रकाश चौधरीले बताए। साहले नक्कली लेटरप्याड, छाप र चलानी नम्वर मात्र नभई आफ्नो हस्ताक्षर समेत किर्ते गरी नक्कली सिफारिश पत्रको आधारमा सरकारी संस्थानबाट १ सय २२ बोरा मल खाद्य खरिद गरी विक्री गरेको जानकारी प्राप्त भएको मेयर चौधरीले बताए।

नक्कली सिफारिश पत्र मार्फत बडा नम्वर ४ का लागी सरकारी संस्थानबाट प्राप्त गरेको उक्त मलखाद्य आफैनै बडा ११ मा लगेर विक्री गरेको समेत आफुलाई जानकारी प्राप्त भएको उनको भनाइ छ।

दुवै जनाको मिलोमतोमा उक्त किर्ते र ठगी काम भएको प्रहरीको भनाई छ। उनीहरुमाथी प्रहरीले सरकारी छाप दस्तखत किर्ते मुद्रा चलाएको छ।

पशु अस्पताल ... उक्त कन्स्ट्रक्सनले दुई वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गर्ने जिम्मेवारी प्राप्त गरेको हनुमानगर कंकालिनी नगरपालिकाले जनाएको छ।

नगरपालिकाका प्रमुख वीरेन्द्र माझीले उक्त भवनमा पशुसम्बन्धी हरेक रोगको उपचार गर्ने लक्ष्य राखिएको जानकारी दिए। उनले सम्पूरक योजना अन्तर्गत ५० प्रतिशत सङ्घीय सरकार र ५० वेहोने बताए। अस्पताल भवनको राष्ट्रिय योजना आयोगका पूर्वसदस्य डा जयकान्त राउतले शिलान्यास गरेको थिए।

देशभरका कसेरा समाजका अगुवा राजविराजमा

राजविराज / जातिय उत्थान, संस्कृतिको जगेन्द्र र आफ्नो पहिचानका लागि जुर्मुराएका देशभरका कसेरा समुदायका अगुवा राजविराजमा भेला भएका छन्।

कसेरा समाज ने पाल सप्तरीले शनिवार राजविराजमा आयोजना गरेको प्रस्तावित विधान माथीको छलफल कार्यक्रममा सहभागि हुन उनीहरु यसरी भेला भएका हुन्।

कार्यक्रमको उद्घाटन गर्दै कसेरा समाजका केन्द्रिय तदर्थ समितिका अध्यक्ष हरिनारायण साह कसेराले संगठित रूपमा अधिक वढेमात्र सफलता मिल्ने बताउदै कसेरा समुदायको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक र सांस्कृतिक पक्ष सबल बनाउन सबै संगठित भई अधिक बढ्नु पर्नेमा जोड दिए।

उनले देशभर छारिएर रहेका कसेरा समुदायलाई संगठित गरी उत्थान र पहिचानका लागि आफू सक्रिय रहने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै।

यसमा सबैको साथ र सहयोग साह कसेराले जानकारी दिए। आवश्यक रहेको बताए।

यसअघि गत माघ २६ र २७ गते सुनसरीको इटहरीमा भएको कसेरा समाजको प्रथम राष्ट्रिय भेलाले तदर्थ समिति गठन गर्दै विधान तयार गरी अधिक बढ्ने निर्णय गरेअनुरूप विधान माथी छलफल कार्यक्रमको आयोजना जोड दिए।

गरिएको र भेलावाट विधान पारित गरी संस्थाको गतिविधीलाई तिव्रता प्रदान गरिने कार्यक्रमका आयोजक कसेरा समाज नेपाल सप्तरीका अध्यक्ष दिनेश कुमार

दुई दिनसम्म चल्ने कार्यक्रमको पहिलो दिन अर्जुन साह कसेराले प्रस्तावित विधान प्रस्तुत गरे पश्चात् छलफल र सुभाव संकलन कार्य सुरु भएको समाजका केन्द्रिय वरिष्ठ सल्लाहकार गणेश कुमार आशले बताए।

कार्यक्रममा कसेरा समुदायका एक दर्जन भन्दा बढी ज्येष्ठ नागरिकलाई दोसल्ला ओढाएर सम्मान गरिएको थिए। समाजका सप्तरी अध्यक्ष

दुई दिनसम्म चल्ने कार्यक्रममा देशभरवाट कसेरा समाजका दुई सय भन्दा बढी प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहेको समाजले जनाएको छ।

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुलोमा रहेको आगो राम्ररी निभाओ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरे सावधानी अपनाउने गरैं र चुलो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालै।
- दिउँसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ बजेपछि चुलो बाल्पुर्ने कुनै काम नगरै।
- घर नजिक थेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरै।
- सलाई, लाइटर, मट्टितेल लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने बानी बसालै।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४सै घण्टा राख्ने बानी बसालै।
- गुहालीमा घर बाल्दा सावधानी अपनाउने गरै।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ बोरा बालुवा राख्ने गरै जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ।
- घर तथा गुहालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दुवैतर्फ लिपोत गर्ने गरै।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति बारेमा परिवारका सदस्यहरूलाई जानकारी गराई सजग र सतर्कता अपनाउने बानी बसालै।
- गाउँमा वारुण्यन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नै र बारुण्यन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरै।
- गाउँमा वारुण्यन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नै र बारुण्यन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरै।
- कहीं कतै आगलागी भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोलको नम्बर ९८५२८९०२७० वा १०० नम्वरमा जानकारी गराओ।
- कसैको ज्यान वा सम्पत्तिमाथि आगजनी गर्ने अपराध भएकोले यस्तो कार्यमा सहभागी नहोओ।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरै र जनधनको क्षति हुनबाट बचौं र बचाओ।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरु जस्तै बाल्टिन, जग, बेल्वा, गैती, डोरी, स्ट्रेचर, प्राथमिक उपचारको सामग्रीहरु, आगलागी उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राखौ।

अनुरोधकर्ता
तिरहुत गाउँपालिका, सप्तरी

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुलोमा रहेको आगो राम्ररी निभाओ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरे सावधानी अपनाउने गरै र चुलो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालै।
- दिउँसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ बजेपछि चुलो बाल्पुर्ने कुनै काम नगरै।
- घर नजिक थेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरै।
- सलाई, लाइटर, मट्टितेल लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने बानी बसालै।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४सै घण्टा राख्ने बानी बसालै।
- गुहालीमा घर बाल्दा सावधानी अपनाउने गरै।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ बोरा बालुवा राख्ने गरै जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ।
- घर तथा गुहालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दुवैतर्फ लिपोत गर्ने गरै।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति बारेमा परिवारका सदस्यहरूलाई जानकारी गराई सजग र सतर्कता अपनाउने बानी बसालै।
- गाउँमा वारुण्यन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नै र बारुण्यन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरै।
- गाउँमा वारुण्यन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नै र बारुण्यन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरै।
- कहीं कतै आगलागी भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोलको नम्बर ९८५२८९०२७० वा १०० नम्वरमा जानकारी गराओ।
- कसैको ज्यान वा सम्पत्तिमाथि आगजनी गर्ने अपराध भएकोले यस्तो कार्यमा सहभागी नहोओ।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरै र जनधनको क्षति हुनबाट बचौं र बचाओ।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरु जस्तै बाल्टिन, जग, बेल्वा, गैती, डोरी, स्ट्रेचर, प्राथमिक उपचारको सामग्रीहरु, आगलागी उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राखौ।

अनुरोधकर्ता
विष्णुपुर गाउँपालिका, सप्तरी